

РЕШЕНИЕ

№ 181

гр. П., 31.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – П., II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седми април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимир Г. Ненчев

Членове: Албена Г. Палова
Николинка Попова

при участието на секретаря Галина Г. Младенова
като разгледа докладваното от Красимир Г. Ненчев Въззивно гражданско дело № 20225200500084 по описа за 2022 година

Производството е по чл.258 и сл.от ГПК – *въззивно обжалване* .

Районен съд П. е сезиран с искова молба, подадена от „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК 831094393, със седалище и адрес на управление на дейността гр. София , бул. „Драган Цанков „ № 37,против СТ. ИВ. Г. ,ЕГН ***** ,с постоянен адрес в гр.П., ул. „Х. Р. Х.И. “№ 12.

С исковата молба е предявен положителен установителен иск по чл. 124 ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 422 от ГПК .

С Решение № 930/ 02.11.2021г. на районен съд П., постановено по гр. д. № 757/2020г. по описа на същия съд, искът е отхвърлен изцяло .Осъден е ищеца да заплати в полза на ответника сторените съдебно –деловодни разноски .

Решението на районния съд се обжалва с въззивна жалба от ищеца в първоинстанционното производство „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК 831094393. Във въззивната жалба се излагат съображения за неправилност на решението поради нарушение на материалния закон, необоснованост и съществено нарушение на съдопроизводствените правила.Искането е да се отмени решението на районния съд и се постанови ново решение от въззивната инстанция по съществото на спора, с което се уважи предявения иск. Претендира се заплащането на съдебно – деловодни разноски за двете инстанции .

В срока по чл. 263 ал. 1 от ГПК не е постъпил писмен отговор от противната страна по въззивната жалба .

В открито съдебно заседание страните чрез пълномощниците си поддържат становищата си.

Пазарджишкият окръжен съд , след като обсъди основанията за неправилност на съдебното

решение , които са посочени във въззивната жалба , като взе предвид становището на страните и събраните доказателства пред първата инстанция , при спазване разпоредбата на чл. 235 от ГПК ,прие за установено следното :

Въззивната жалба е **процесуално допустима** .

Жалбата е подадена от *активно легитимирана страна* (ищец в производството пред районния съд).

Жалбата е подадена в *преклузивния двуседмичен срок по чл.259 ал. 1 от ГПК*.

В текста на чл. 269 от ГПК са посочени правомощията на въззивния съд при проверка на обжалваното съдебно решение. Посочено е ,че съдът служебно се произнася **по валидността** на решението.*По допустимостта на решението в обжалваната му част . По останалите въпроси въззивната инстанция е ограничена от посоченото в жалбата .*

Във въззивната жалба не се съдържат оплаквания за нищожност на обжалваното съдебно решение или за неговата процесуална недопустимост. Възраженията , които се правят са свързани с правилността на съдебното решение .

Разгледана по същество въззивната жалба е **неоснователна** .

I.Правно основание на предявения иск и фактически състав на правната норма.

Правното основание на предявения иск е *по чл.422 от ГПК във вр. с чл. 79 ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл.430 ал. 1 от ТЗ /договор за банков кредит/* .

Фактическият състав на посочената правна норма е следния :

1/ Договорът за банков кредит е активна банкова сделка . Това означава ,че страна по този договор може да бъде само банкова институция . Финансова институция ,която не е Банка не може да бъде страна по този договор.

2/ Договорът за банков кредит е консенсуален договор. Това означава ,че договора се счита за сключен с постигане на съгласие между страните ,за разлика от договора за заем за потребление / чл.240от ЗЗД/, който е реален договор.

3/ Договорът за банков кредит е формален договор. В текста на чл.430 ал.3 от ТЗ е предвидена писмена форма , като условие за действителността на договора .

4/ Договорът за банков кредит е срочен договор. При този вид договор страните обикновено уговарят междинни срокове за плащане чрез „погасителен план“, в който се посочва размерът и падежа на анюитетни вноски .

5/ Договорът за банков кредит е двустранен договор , което означава ,че задължения възникват и за двете страни по договора .

II.Какви са основните задължения на страните при договора за банков кредит ?

а/Банката има само едно задължение и това е *да отпусне уговорената парична сума*;

б/Основните задължения на кредитополучателя по договора за банков кредит са следните:

- *Да върне главницата заедно с уговорената лихва ;*
- *Да върне кредита в уговорения срок , което означава да спазва междинните срокове по погасителния план ;*
- *Да използва кредита за целта ,за която е отпуснат ;*

III. Правни изводи .

Установено е по делото ,че на 16. 10. 2007г. страните са сключили Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка. Към договора е сключен Анекс от 16. 11. 2007г.

В т. 11. на договора е посочено ,че договора се сключва на основание чл.298 от ТЗ (търговска сделка при общи условия).Посочено е ,че кредитополучателя СТ. ИВ. Г. при подписването на договора се е запознал с Общите условия на Банката за сключването на такъв вид договор, приема ги и същите са му предадени . По делото са приети като доказателства Общите условия на Банката за сключването на такъв вид договор, действали за времето от 2007г. до 2020г. вкл.

Две са основните възражения на ответника против предявения иск:

1./По възражението за нищожност на клаузата регламентираща автоматично подновяване на договора .

Възражението е неоснователно .

В т. 3 на договора е посочено ,че *срока на договора е до 16. 10. 2009г. , като срока на договора се подновява автоматично при условията и реда,предвидена в Общите условия.*

В приложените Общи условия е записано ,че *срока на договора се подновява автоматично за нов едногодишен срок ,при условие ,че никоя от страните не е уведомила другата страна за прекратяване на договора .*

Ищцовата страна твърди ,че тези клаузи от договора и от общите условия са нищожни, като неравноправни клаузи ,тъй като противоречат на разпоредбата на чл. 143 ал. 2 т. 9 от ЗЗП във вр. с чл. 143 ал. 1 от ЗЗП. Обосновано и законосъобразно районния съд е приел,че страната не може да се позовава на нищожност на договорната клауза на посоченото правно основание, *тъй като към момента на сключване на договора разпоредбите на чл. 143 ал. 2 т. 9 от ЗЗП и чл. 143 ал. 1 от ЗЗП не са били приети .* Тези разпоредби са приети с изменението на ЗЗП- ДВ бр. 57/28. 07. 2015г. Договорът за кредит е сключен на 16. 10. 2007г. Съдебната практика и теория винаги еднозначно е приемала, че действителността на договорна клауза спрямо регулираните от нея обществени отношения се преценява към момента на приемането ѝ, а не в по – късен момент. Правно релевантен е момента на сключването на договора.

2./По възражението за погасяване на вземанията по давност.

Възражението е основателно .

Първият въпрос , който поставя казуса е относно характера на вземанията на кредитора, при уговорка кредита да бъде връщан на погасителни вноски -дали се касае за вземания ,които имат периодичен характер?

Обосновано и законосъобразно районния съд е приел ,че вземанията по договор за банков заем / кредит / при уговорка между страните връщането да стане на погасителни вноски , не превръщат договора в договор за периодични платежи, а представлява уговорка за изпълнение на задължението на части. В случая приложение намира нормата на чл. 66 от ЗЗД. Връщането на предоставената за ползване сума на погасителни вноски представлява по своята същност изпълнение на основното задължение на длъжника на части . (виж ТР. № 3/2011г. на ОСГК на ВКС по въпроса за периодичните платежи и Р. № 38/ 26. 03. 2019г. пот. д. № 1157/2018г. на II-ро т. отд. на ВКС). Ето защо приложима по отношение на това задължение е общата 5- годишна давност по чл.110 от ЗЗД , а не кратката 3-годишна давност по чл.111 б. „в“ от ЗЗД.

При уговорка за изпълнение на основното задължение на части давността започва да се изчислява от датата на уговорения краен срок за погасяване на кредита , а не от падежа на

всяка погасителна вноска.Неправилно районния съд е приел,че началния момент на давността е датата на последното усвояване на средства по картовата разплащателна сметка, обслужваща овърдрафта , а именно 12. 01. 2009г., респективно 05. 02. 2009г. (виж чл. 13.1. и 13.1.1. от ОУ на Банката) .

В т. 3 на договора е посочено ,че срока за ползване на кредита е до 16. 10. 2009г. , като срока се подновява автоматично при условията и по реда на ОУ на Банката . След 16. 10. 2009г. договора автоматично е подновяван ,на основание чл.19.1.1. от ОУ на Банката ,за срок от една година . Последното подновяване на договора за срок от една година е с ОУ на Банката от 16. 10. 2020г. Срокът на договора е изтекъл на 16. 10. 2021г. Заявлението по чл. 417 от ГПК е подадено в съда на 24. 07. 2020г. (виж чл. 422 ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 415 зал. 4 от ГПК) , при което следва извода,че **главното вземане на кредитора е погасено по давност.**

Като е стигнал до същия извод , макар и по други правни съображения, районния съд е постановил обоснован и законосъобразен съдебен акт , който следва да бъде потвърден.

Съгласно чл. 119 от ЗЗД *с погасяване на главното вземане се погасяват и акцесорните вземания,макар давността за тях да не е изтекла.* От тази правна норма следва извода ,че и акцесорните вземания по договора за кредит (договорни лихви ,наказателни лихви, законни лихви за забава , такси и разноски) също са погасени по давност

По обжалваемостта на въззивното решение.

От удостоверението за търговска регистрация на „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК 831094393, се установява ,че дружеството *по занятие сключва договори за парични заеми и предоставя кредити (кредитни сделки)* , със средства , които са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Дружеството е „*търговец* „ по смисъла на чл. 1 ал. 2 т. 1 от ТЗ- търговско дружество.При това положение , договора за потребителски кредит от 23. 10. 2012г. следва да се определи, като „*търговска сделка*“ по смисъла на чл. 286 ал. 1 и ал. 3 от ТЗ. При положение ,че за едната страна сделката е търговска,разпоредбите на ТЗ за търговските сделки се прилагат и за двете страни - чл. 287 от ТЗ . По неуредените въпроси (какъвто е настоящия казус , тъй като сделката представлява договор за заем за потребление по чл. 240 от ЗЗД, който не се урежда от разпоредбите на ТЗ) ще следва да се прилагат разпоредбите на гражданското законодателство и по конкретно тези на ЗЗД- чл. 288 от ТЗ.

От съдържанието на исковата молба се установява ,че вземането на кредитора по отделните обективно съединени икове и като обща цена е под 20, 000 лв., поради което на основание чл. 280 ал. 3 т.1 от ГПК решението на въззивната инстанция не подлежи на касационно обжалване .

По разноските пред въззивната инстанция.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция и на основание чл. 78 ал. 3 от ГПК ще следва да се осъди жалбоподателя да заплати в полза на ответника по въззивната жалба **сумата 850лв.**, представляваща възнаграждение за един адвокат пред въззивната инстанция.

Предвид на гореизложеното и на основание чл. 235 от ГПК и чл. 271 ал.1 от ГПК Пазарджишкия Окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 930/ 02.11.2021г. на районен съд П., постановено по гр. д. № 757/2020г. по описа на същия съд.

ОСЪЖДА „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК 831094393, със седалище и адрес на управление на дейността гр. София, бул. „Драган Цанков“, № 37, да заплати в полза на *СТ. ИВ. Г. ЕГН* *****, с постоянен адрес в гр.П., ул. „Х. Р. Х.И.“ № 12, сумата **850лв.**, представляваща възнаграждение за един адвокат пред въззивната инстанция.

На основание чл. 280 ал. 3 т. 1 от ГПК (търговско дело с цена на иска под 20 000 лв.) решението на въззивната инстанция не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____